

Lęk i depresja w migrenie bez aury i migrenie przewlekłej u kobiet

Anxiety and depression in migraine without aura and chronic migraine in women

Krzysztof W. Nicpoń

Oddział Neurologii i Wczesnej Rehabilitacji Poudarowej, Wielospecjalistyczny Szpital Miejski im. dr Emila Warmińskiego, Bydgoszcz

Abstract: In The International Classification of The Headache a new item has been introduced among the complications of the migraine – chronic migraine (1.5.1). A bidirectional relation between migraine and depression has been observed for a long time. No comparative study has been done on comorbidity of anxiety and depressive disorders in the migraine and its complications. The aim of the present study is a comparison of the prevalence and intensity of anxiety and depression in women with migraine without aura and chronic migraine, as well as correlations of those emotions with frequency of attacks and time of duration of migraine. The study group consisted of 56 women with migraine (M), 33 with migraine without aura (MWA) and 23 with chronic migraine (CM). The diagnosis was based on ICHD-II criteria. The patients did not suffer from any other chronic illness besides migraine and did not show intellectual deterioration. Demographic and clinical data were established and assessment of anxiety and depression in HADS was made. The mean age was 45.6 ± 10.1 ; women with CM were older than those with MWA (mean 49.3 ± 9.6 vs. 42.9 ± 9.8 ; $p < 0.05$). The mean time of duration of M was 9.6 ± 8.7 years; no differences between MP and MBA were observed (mean 10.2 ± 9.3 vs. 9.2 ± 8.4 ; NS). The mean frequency of attacks of M was 13.8 ± 9.8 – in CM was higher than in MWA (mean 23.8 ± 5.8 vs. 6.6 ± 3.9 ; $p < 0.05$). Anxiety was observed in 72.7% of patients with CM and 43.7% with MWA, depressive disturbances in 50.0% with CM and 25.0% with MWA. The intensity of anxiety in CM was higher than in MWA (mean 13.6 ± 5.6 vs. 9.3 ± 5.2 ; $p < 0.001$). The intensity of depression in CM was higher than in MBA (mean 9.9 ± 4.8 vs. 6.5 ± 5.4 ; $p < 0.01$). A correlation was observed between anxiety and frequency of attacks in MWA ($R_s = 0.39$; $p = 0.03$), but not in the CM group ($R_s = 0.11$; $p = 0.6$). A correlation was also found between the intensity of anxiety and frequency of the migraine attacks in M ($R_s = 0.49$; $p = 0.0002$). A statistical analysis shows a correlation between the depression and frequency of attacks in the MWA group ($R_s = 0.38$; $p = 0.03$), such a correlation has not been observed in the CM ($R_s = 0.05$; $p = 0.83$), but is clear in M group ($R_s = 0.39$; $p = 0.004$). The examination did not show any correlation between intensity of the anxiety and depression and duration of the migraine in any group under investigation. The women with chronic migraine were older than those without aura, they had three times more attacks of migraine regardless of the age of the beginning and the time of the duration of the disease. Migraine without aura changed into chronic migraine about 5 years after the beginning of the disease. Anxiety and depressive disorders were twice as frequent in chronic migraine as in migraine without aura. The intensity of anxiety and depression was higher in chronic migraine than in migraine without aura. The anxiety and depression in migraine correlated with frequency of the attacks but not with duration of the disease.

Key words: Anxiety; Depression; Migraine without aura; Chronic migraine; HADS

Streszczenie: W Międzynarodowej Klasyfikacji Bólów Głowy z 2004 roku pojawiła się nowa pozycja wśród powikłań migreny – migrena przewlekła (1.5.1). Od dawna obserwowano dwukierunkowy wzrost występowania depresji wśród chorych na migrenę i migreny wśród chorych na depresję. Brakuje badań porównawczych dotyczących

współwystępowania zaburzeń lękowych i depresyjnych w poszczególnych typach migreny i jej powikłaniach. Celem pracy było porównanie występowania i nasilenia lęku oraz depresji u kobiet z rozpoznaniem migreny bez aury (MBA) i migreny przewlekłej (MP) oraz zależności nasilenia tych zaburzeń od częstotliwości ataków i czasu trwania migreny. Grupę badaną stanowiło 56 kobiet z migreną (M) w tym 33 z MBA i 23 z MP. Rozpoznanie ustalono na podstawie kryteriów ICHD–2004. Pacjentki nie cierpiały z powodu innej choroby przewlekłej poza M i nie prezentowały deterioracji intelektualnej utrudniającej odpowiedzi na pytania skali HAD. We wszystkich grupach ustalono dane demograficzne i kliniczne, wykonano ocenę psychometryczną lęku i depresji za pomocą skali HAD. Średnia wieku wynosiła $45,6 \pm 10,1$ lat, badane z MP były starsze od badanych z MBA ($49,3 \pm 9,6$ vs. $42,9 \pm 9,8$; $p < 0,05$). Czas trwania M wynosił $9,6 \pm 8,7$ lat, nie stwierdzono różnic w czasie trwania migreny między badanymi grupami MP i MBA ($10,2 \pm 9,3$ vs. $9,2 \pm 8,4$; NS). Częstotliwość ataków M wynosiła $13,8 \pm 9,8$ w miesiącu, w grupie z MP była wyższa niż w grupie MBA ($23,8 \pm 5,8$ vs. $6,6 \pm 3,9$; $p < 0,05$). Zaburzenia lękowe wystąpiły u 72,7% z MP i 43,7% z MBA, zaburzenia depresyjne u 50,0% z MP i u 25,0% z MBA. Stopień nasilenia lęku w MP był wyższy w porównaniu z MBA ($13,6 \pm 5,6$ vs. $9,3 \pm 5,2$; $p < 0,001$). Poziom nasilenia depresji w MP był wyższy w porównaniu z MBA ($9,9 \pm 4,8$ vs. $6,5 \pm 5,4$; $p < 0,01$). W grupie MBA wystąpiła zależność pomiędzy nasileniem lęku a częstotliwością ataków migreny ($R_s = 0,39$; $p = 0,03$). Nie stwierdzono istotnej korelacji między badanymi parametrami w odniesieniu do MP ($R_s = 0,11$; $p = 0,6$), natomiast wykazano silną korelację pomiędzy nasileniem lęku a częstotliwością ataków w grupie M ($R_s = 0,49$; $p = 0,0002$). Analiza statystyczna wskazała zależność pomiędzy nasileniem depresji a częstotliwością ataków u badanych z MBA ($R_s = 0,38$; $p = 0,03$). Nie stwierdzono korelacji takiego typu w MP ($R_s = 0,05$; $p = 0,83$), stwierdzono natomiast zależność pomiędzy nasileniem depresji a częstotliwością ataków, w grupie M ($R_s = 0,39$; $p = 0,004$). Badania wykazały brak zależności pomiędzy nasileniem lęku i depresji a czasem trwania migreny we wszystkich grupach. Kobiety z migreną przewlekłą były starsze niż z migreną bez aury, miały około trzykrotnie częściej ataki migreny i nie różniły się wiekiem zachorowania oraz czasem trwania choroby. Migrena bez aury ulegała transformacji w migrenę przewlekłą około 5 lat od rozpoczęcia choroby. Zaburzenia lękowe i depresyjne występowały około dwukrotnie częściej w grupie migreny przewlekłej niż bez aury. Nasilenie depresji i lęku było podwyższone w grupie kobiet z migreną przewlekłą w porównaniu z grupą migreny bez aury. Nasilenie lęku i depresji wśród chorych z migreną zależało od częstotliwości ataków, a nie zależało od czasu jej trwania.

Słowa kluczowe: Lęk; Depresja; Migrena bez aury; Migrena przewlekła; Skala HAD